

De Bibelske Paktene

- Hvilke pakter som finnes i Bibelen og hvordan disse utfoldes i frelseshistorien

Målsetninger for kvelden

- *Få kjennskap til* de Bibelske paktene og deres innhold.
- *Forstå* paktenes sentrale rolle i frelseshistorien.
- *Glede seg over* historisk, nåværende og fremtidig oppfyllelse av elementene som inngår i de forskjellige paktene.
- *Takke* Gud som er trofast, og som holder løftene sine.

Frelshistorien i et nøtteskall

(hentet ifra oppsummeringstale fra Kolosserbrevet)



Pakt («Løfte»)- Et sentralt tema i Skriften



- **Proteevangeliet → Noapakten → Abrahamspakten → Sinaipakten → Den Prestelige Pakten → Davidpakten → Den Nye Pakten**

Paktsbegrepet

- Pakt = «בְּרִית – berit» på Hebraisk.
- Ordet er avledet av verbet «כרת – karat» som betyr å kutte av, eller «komme til enighet».
- Når avtaler/pakter ble inngått i Midt-Østen på patriarkenes tid, var det vanlig å kutte et dyr i to også gå mellom de to delene til det døde dyret. Dersom en brøt pakten skulle en møte samme skjebne som dyret.
- Ordet pakt henviser dermed til ansvaret parten(-e) har til å oppfylle sin del av avtalen.
- 1. Mos 15 vitner om en slik hendelse mellom Gud og Abraham.

Paktsbegrepet

- Paktsbegrepet er i bruk på strategiske plasser i det Gamle Testamentet.
- Hver gang ordet «pakt» blir brukt (og det ikke beskriver en avtale mellom to mennesker) henviser det til en av de 6 paktene som er beskrevet i GT.
- På samme måte blir paktsbegrepet brukt på strategiske plasser i det Nye Testamentet, for å referere til Guds løfter (pakter) i GT.
 - Eks: Lukas 1:73, Lukas 22:20, Heb 6:13-20, Heb 8:6-13, Apgj. 2:29-36, etc.

Viktigheten av Paktene

- Dr. Irv Busenitz: «Let no one underestimate the importance and significance of a correct understanding of the divine covenants. It is much more than an intellectual pursuit. They provide a most foundational theological anchor for understanding God`s working in human history.»
- Oversatt: «Måtte ingen undervurdere viktigheten av en korrekt forståelse av de guddommelige paktene. Det er mye mer enn en intellektuell øvelse. De (paktene) gir et grunnleggende teologisk anker for å forstå Guds virke i menneskehistorien.»
- Paktene kalles ofte «ryggsøylen» i Bibelen, hvor hver pakt er en ryggvirvel.

Proteevangeliet

- **Skriftsted:** 1. Mos 3:15
- Ordet «Pakt» er ikke brukt her, og løftet klassifiseres følgelig ikke som en «vanlig» pakt.
- «Proteevangeliet» er like fullt Guds klare løfte om at Han vil løse problemet med slangen (djevelen), synd og død.

Noapakten

- **Skriftsted:** 1. Mos 6:18, 8:20-22 og 9:1-17.
- **Partene:** Gud, Noa, Noas etterkommere, skaperverket for øvrig.
- **Varighet:** Evig.
- **Type pakt:** Ensidig løftepakt. Ikke reverserbar.
- **Paktstegn:** Regnbue

Noapakten

- **Innhold:**
 - I. Noa og familien vil bli bevart fra dommen.
 - II. Gud vil aldri mer dømme verden ved en global flom.
- **Oppfyllelse:** Gjennom Guds generelle nåde mot alle mennesker, og gjennom hans opprettholdelse av skaperverket.

Noapakten

- Praktiske forhold påvirket av Noapakten:
 - Trygghet for at det aldri skal bli en ny global oversvømmelse.
 - Instruksjoner vedrørende mat: Ikke spise kjøtt med «blodet i» (kan referere til levende dyr, men kan også referere til mat laget på blod ---- Tolkningsspørsmål!).
 - Instruksjoner vedrørende lover og myndigheter: Gud gir myndighetene autoritet til å avgjøre dødsstraff til mordere.

Abrahamspakten

- **Skriftsted:** 1. Mos 12:1-3, 13:14-17, 15:1-21, 17:2-14, 22:14-19.
- **Partene:** Gud og Abraham.
- **Varighet:** Evig.
- **Type pakt:** Ensidig løftepakt, MEN har midlertidige betingede element.
Ikke reverserbar.
- **Paktstegn:** Omskjærelse.

Abrahamspakten

- **Innhold:**

- I. Løfte om **utallige etterkommere**

- II. Løfte om **landet**

- III. Løfte om **nasjonen (Israel)**

- IV. Løfte om **universal velsignelse**

- **Oppfyllelse:**

- Løftet om etterkommere (og den ene etterkommeren Kristus (jmf. Luk 1:68-75)) er oppfylt.
 - Løftet om universal velsignelse er oppfylt i Kristus (selv om dette løftet også inneholder et nasjonalt aspekt som ennå ikke er oppfylt) - Vi er Kristne pga. Guds oppfyllelse av dette løftet.
 - Løftet om landet og nasjonen vil ikke bli oppfylt før i tusenårsriket.

Abrahamspakten

- Inneholder både et *personlig*, et *nasjonalt*, og et *universalt* aspekt.
- Tradisjonelt sett har enten det nasjonale eller universale aspektet blitt overfokusert på.

Abrahamspakten

- Praktiske forhold påvirket av Abrahamspakten:
 - Vi kan stole på at Gud vil gjenopprette nasjonen Israel, og gi de det lovede landet.
 - Menighetens rolle er med andre ord IKKE å bistå Gud med å gi Jødene landet, men å spre den universale velsignelsen som er lovet i Abrahamspakten og gjennom Abrahams ætt (dvs. Jesus, som Abrahams etterkommer).
 - Guds bevarelse av jødefolket (mot alle odds) vitner om Guds trofasthet til sine løfter, og det burde oppmuntre oss til å stole på Guds øvrige løfter.
 - Guds intensjon med Abraham og hans ætt var å velsigne alle. Nasjonenes frelse er med andre ord ikke et nytt konsept i NT (selv om det er mest tydelig der).

Sinaipakten

- **Skriftsted:** 2. Mos 19-24 (spesielt 19:5-6, 20:1-17, 24:3-8)
- **Partene:** Gud og Israel (Merk: Ikke hedningene)
- **Varighet:** Midlertidig (hadde sin tid frem til Kristus (Heb 8:13))
- **Type pakt:** Tosidig lovpakt. Reverserbar.
- **Paktstegn:** Sabbaten

Sinaipakten

- **Bakgrunn:** Israel, som allerede var under Guds løfter i Abrahamspakten, skulle leve som Guds folk gjennom å følge instruksjonene i Guds lov.
- **Innhold:**
 - I. Lydighet til Guds lov ville medføre velsignelse.
 - II. Ulydighet til Guds love ville medføre forbannelse/dom.
- **Oppfyllelse:**
 - Kristus oppfyller loven gjennom Hans perfekte lydighet (Rom 5:18-19).
 - Kristus bærer lovens forbannelse (grunnet menneskets ulydighet) på korset.

Sinaipakten

- Praktiske forhold påvirket av Sinaipakten:
 - Selv om vi ikke er underlagt Moselovens krav, så kan vi fremdeles lære mye om Guds hellighet og menneskets syndighet ved å studere loven.
 - Moseloven har mange Gudgitte *prinsipper* som fremdeles er gjeldende i dag. Vi kan med andre ord lære å leve mer rett ved å studere de underliggende prinsippene i Moseloven.
 - **VIKTIGST:** Forstå at dersom vi skal komme fremfor Gud basert på våre gjerninger, så må vi klare å holde hele loven!!!! INGEN klarer dette, så et studie av loven burde drive oss til å søke nåde hos Kristus!
 - Lovens funksjon er å vise det syndige mennesket at han trenger nåde fra Gud (Rom 3:20)

Den Prestelige Pakten

- **Skriftsted:** 4. Mos 25:10-13, 1. Sam 2:35, Jer 33:14-22, Mal :1-9.
- **Partene:** Gud og Pinehas (og hans etterkommere)
- **Varighet:** Evig.
- **Type pakt:** Ensidig løftepakt. Ikke reverserbar.
- **Paktstegn:** De prestelige lovene (Esek. 44:15-31)

Den Prestelige Pakten

- **Innhold:**

- Pinehas og hans etterkommere skal ha et evig prestedømme (4. Mos 25:13)

- **Oppfyllelse:**

- Sadoks sønner (Sadok er etterkommer av Pinehas) skal utøve en form for presteskap i tusenårsriket (Esek 44:10-31, 48:11).
- Denne pakten har ingen praktiske implikasjoner for oss i dag. Vi kan for øvrig stole på at Gud vil oppfylle løftet sitt til Pinehas (og Sadoks) ætt.

Davidpakten

- **Skriftsted:** 2. Sam 7:8-16, 23:5, 1. Krøn 17, Salme 89:19-37
- **Partene:** Gud, David og Davids etterkommer (Jesus)
- **Varighet:** Evig.
- **Type pakt:** Ensidig løftepakt, MEN har midlertidige betingede element. Ikke reverserbar.
- **Paktstegn:** Tempelet (2. Sam 7:13, 1. Kong 9:6-9)

Davidpakten

- **Innhold:**

- I. Løfte om **et stort navn for David**
- II. Løfte om **at Israel skal få beholde landet**
- III. Løfte om **fred**
- IV. Løfte om **en sønn som ville bygge Guds Tempel**
- V. Løfte om at **Dauids kongedømme (hus, trone og navn) skal bli grunnfestet til evig tid**

- **Oppfyllelse:**

- Jesus ble salvet som konge i hans første komme (men ble avvist av folket) (Salme 110:1, Lukas 1:30-33, Apgj. 2:29-36, Heb 1:13).
- Jesus skal regjere som konge i hans andre komme. Løftet om landet og fred for Israel vil bli oppfylt under Jesu jordlige kongedømme (Jer 33:14-26, Matt 19:28, 25:31).

Den Nye Pakt

- **Skriftsted:** Jer 30-33, Esek 36-37, Lukas 22:20, 1. Kor 11:25, Heb 8:6-13, 9:15, 12:24.
- **Partene:** Gud, Israels hus, og Menigheten
- **Varighet:** Ewig.
- **Type pakt:** Ensidig løftepakt. Ikke reverserbar.
- **Paktstegn:** Hjertets omskjærelse (frelse) og Nattverden (Lukas 22:14-20)

Den Nye Pakt

- **Innhold:**

- I. Løfte om **et fornyet hjerte og sinn** (Jer 31:33, Jes 59:21)

- II. Løfte om **tilgivelse** (Jer 31:34)

- III. Løfte om **Den Hellige Ånd som skal bo i oss** (Jer 31:33, Esek 36:27)

- IV. Løfte om **landet, nasjonen og velstand for Israel** (Jer 32:41-44, Jes 61:8, Esek 34:25-27)

- **Oppfyllelse:**

- Oppfyllelsen er initiert og delvis oppfylt i Menigheten (Lukas 22:20, 2. Kor 3:6, Heb 8:6-13, 10:16-18).

- Fullstendig oppfyllelse i tusenårsriket (Jer 30:3, 31:31-40, Esek 36:33-36, Rom 11:25-32)

Sentrale henvisninger til paktene i det Nye Testamentet

- Marias lovsang: Lukas 1:46-56
- Sakarias` profeti: Lukas 1:67-79
- Rikets gjenopprettelse: Apgj. 1:6-7
- Peters tale på Pinnedag: Apgj. 2:29-36
- Paulus til Romerne: Rom 11:25-32
- Evigheten: Åpenbaringen 22:1-5